

რუდეკთა:
 ფრიდრიხის ქუჩა, № 13.
 ბიზისი

ბელის მოწვევით გავითხარ და-
 საცხელი მიმართუნ რუდეკთა
 ცის დღის 10 საათიან 3 სა-
 ათიან და საღამოს 6—7 სა-
 თიან და შუა კობს, გავა-
 გრეკლ. სახ. წყნის მალაზისა.

ფრენის

სამედიცინო გამომცემი.

გაზეთის ფონი
 ერთის წლით 6 მან., ნახევარ-
 რის წლით 4 მან.
 ერთი ნომერი 3 კაპ.
 ფსიკი განცხადებისა:
 წესდებრივი სტატიაში პირველ
 გვერდზე 10 კაპ., მეორეზე 5 კა-
 პი.
 ადრესი
 ტიფლისი, ფრედისკაია № 13
 რედაქცია „საიხის ბურჯა“.

ვიილვა ხალის მოვარა ღაღაზის 1897 წლისათვის

ნებ ამ თვეითვე წლიურად გამოიქრის, მას გამეთი იანერამდე მუქთად მიუყა. მიუყა აგრეთვე შეჟაღ საპარტოვოს კალენდარი 1897 წლისა
 წლიური ფასი ექვსი მანათი.

ამთვიან თვედროს ახალი გომკვივისა. ელისაბედ მეფ-
 თისას ახალი გაზაგვისა და ნინო მეფთისას ახალი ხისარ-
 ვისა გულოვლის მუზარებით აღწეუნენ წათესეთა და წაქრითია
 გარდაცვალებას პირველი შელისას და მეორეი მისა დავით მე-
 თისის თხ ბიოთისია. მიკვლებულს გასვენებენ 28 ნოემბერს,
 დღის 10 საათზე, წმ. შარაის ეკლესიაში.
 პანაშვილი იქნება უკველ დღე, საღამოს 6 საათზე, საყუარის
 სახლებში, ავღაზარში, მეტეხის ადმირალი, № 25. (3—3)

სასწავლებელი და ნახსიონი
 ა. ტერაკოფოვისა.

იყანს მოწვევებს სახლიდან მოსიარულეებს და პანისო-
 ნერებსც, ამხადეს მებუთე კოსსადღე შესასვლელად განიანოვისა
 რეალურ სასწავლებელსა, კდეტოთა კარპაქსა და სხვა სასწავ-
 ლებელსა მისიღებად. ქართულენს ქართულსაც სწავლიან.
 მოწვევნი მიიღებან 6 წლისა და მეტისა. ადრესი: ტფილისი,
 გარკის ქუჩა, № 11. (13—7)

ივერია

გამოვა 1897 წელს

იმავე შრომითობით, როგორც წინადა.
 გამოვა მხოლოდ 17 ინერადვე, უკველ დღე, გარდა ამ დღეებისა, რომლებიც
 ზედ მოხვევს კვირა-უკველს.
 ფსიკი გავითხარ:

	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1	თვით და 13	ლთი	9	60	6	—	—	—
1	—	—	9	50	5	—	—	5
0	—	—	8	75	4	—	—	4
9	—	—	8	—	3	—	—	3
8	—	—	7	25	2	—	—	2
7	—	—	6	50	1	—	—	1

საზღვარ-გარეთ დაბარებულ 1898 წლის 1 ინერამდე გვრებან 17 მ.
 ტფილისს გარეო მესხურებში უნდა დაბარან გარეთა შედეგების ადრესთა:
 ტიფლისი, ფედაკის ქუჩა.

**სამეურნეო და ავღაზ-
 სტრიკი**
ს. ბ. თოფურიასი
 ჭუბასში

სამეურნეოლოში 40 საწლითა ავღ-
 გულოვთისა, მიიღებან ავღგუოფ-
 ებს: შანჯაფხას, სერფხას, სეპა-
 რურგთა, თაფასა და დედათა ავღ-
 გულოვთისა.
 ვაღამდე სტრით ავღგუოფნი არ მი-
 ღებენ.
 ავღგუოფნი სინჯაფხად დღის 11
 საათიდან ნაწუღლდღის 3 საათამდე.

ბელის მოწვევით გავითხარ მიიღება „ივერის“ რედაქციაში, ნიკოლოზის
 ქუჩა, № 21. „ქართული შორის წერა-კითხვის გამავრ. საზოგადოების“
 კანცელარიაში, სასახლის ქუჩა, ქართ. თეატრ-ანაზარია ქარგისაში.
 უკველ დღე დასაწყისს გარეთა ტფილისს გარეო შედეგებს შეხვედრას
 უნდა წინადაგების რედაქციაში ერთი მანათი; სიღრა თუ ქაიჭისი ე-
 რეთიდან სხვა ადრესს გადავსა სამდე, ქაიჭის გარეო—ორი მანათი.
 უკველ დღე განსვლამათა დაბარან უნდა გარეთა არა მალისა წლით, მას გარე-
 ზაქუნა გარეთა პირველ იმ თვედამ, რომელსაც დასაწყისს აღნიშნავს.
 1896 წლის ბელის-მოწვევითა საყურადღებოდ.

კმ ქაღა ა. ა. დანჯაგ-რუფი-
 კმ 11—12 საათ. სწავლებანი: ღე-
 დათა სტესისა და პავტისისა.
 ა. ბ. შროტესკევისა. 12—1 სა-
 თათ. სწავლებანი: ურკ-სა, ულისა,
 ცხრებისა და გულო-მეტრისა ორშაბათ-
 თობით, ოთხშაბათობით და პარკისა.
 ა. შ. შაგურია. 12—1 საათამდე
 შინაგან და გრეთის ავღ-
 გუოფთისა, სამშაბათ, ზუთშაბათ და
 შაბათობით.
 ა. შ. განსვტანგე. 1—1/2 სა-
 თათ. სწავლებანი: შინაგანი და გე-
 ვებისა.
 საავტობიო:
 ა. ფ. შროტესკევისა. 5—6 საათ.
 სამშაბათ, ზუთშაბათ და შაბათს.
 ა. შ. შაგურია. 5—6 საათ. ორ-
 შაბათ, ოთხშაბათ და პარკსკობით.
 ა. გ. გურგა. 6—7 საათ. სწავ-
 ლებანი: სიფილისი, ვენეროლოგი,
 შინაგანი და კოსისა.
 ა. ბ. გურგა. გამოიკვლევს ქაი-
 ლურ და მიკროსკოპობით შარსს,
 ნახევრს, სისხლს, რქებს და სხვ.
 რივე-ღარბებისა და რქუტების დაწე-
 რის ფსი თუ შურს; ფსი კომპოზიციისა
 და იქნა რქებისათვის—შრობებით, სან-
 კინაბლოს საწლითა ვაჭ ავღგუოფთისა
 დაწეკრთა სამეურნეოლოს დაწეკრ-
 თა შედეგებისა ნაქარაღობით. (7.)

განმარტი და გულმუხტი
 ტფილისი, სასახლის ქუჩა, სათავ-
 მის სახლი (ნომერი).
 ახლად გაღებულ ქარხნის საწყობა
საყვირთა მანქანებისა
 ნამდვილის ზინდარ-ნაშენის და
 სხვა გამაჩინად სისტემის მანქანი
 თუ: აუტობისათვის და ხე-
 ლასწავლისათვის. ფსიკები ქარ-
 ხნისა. (15—ფ.—5)

შინაგანის საღებო-მაცემო ამხანა-
 გობის დროებითი განკარგება იმით
 ცხადებებს, რომ რადგან 10 გიგორ-
 კობის-ლოკობისა და ნინოლო სავან-
 გებოთ კრება ამანაზარის წყვილთა არ
 შესდება, ვერბოთ საყვირ-კიტების და-
 უსწერებლობის გამო, ამიტომ კრება
 აღნიშნული ხელ-მოვარე კვირისა,
 1 ქრისტეშობისათვის, საღამოს 6 სა-
 ათზე, შროტესკევის სასტუმროში კრე-
 ბა ენონოვრად ჩაითვლება რამდენი
 წყვირიც უნდა დაესწროს.

კრებად უნდა ნიხილოს აზნა-
გობის საქმიან მდგომარეობა და აი-
რჩილის განკურნების და კონტროლის
წვერი თავითა კანდიდატები ურთი
(4-1)

ქიმი

ქ. მ. ანდრონიძე

ავიღწეოდა რეგს ყოველ დღე
დილის 11-12 საათამდე და
საღამოს 6-7 მდე.
მთავალი კენა, № 16.

პილინს ქიმი

ს. ბ. ანდრონიძე

ნიკოლოზის კენა, სახლი საფრენოსა, 21.
„ფეხისა“ დასავალი ქვე.
ავიღწეოდა მთავალი დილის 9-3
და საღამოს 4-7 საათამდე.

გაზინდელი დეპუტ.

26 ნოემბერი.

კანტარაძის. 25 ნოემბერს, სა-
ღამოს 8 საათზე, ცხარეკო სილა-
და ჩამოხრანდნენ ხელწვივი იმი-
ტარტარი და დღეოვლი იმპერატრი-
ცა ალექსანდრა თეოდორის ასული
მეტროპოლის.

ხარაძის. სასამართლო პალატის
განყოფილებამ შესწავლია გენი-
ვლია საქმე ქრისტე პარკოვიანის
დღების კრებინების საკომისიო
მანქნი და გადწვეუტა მანქის მძა-
რევის ფან-გაუტოკის და დირექ-
ტორის გობუნტალს ვაგხანდა ტოპო-
ლის გობუნტალიში 12 წლით.

პარაზის. დემეტრია პალატა,
რადიკალ მიწოდის შედეგს კოხმა
მავალსაქარის შესახებ. მოავრობისაგან
პარაზის ახსნის შემდეგ პალატამ მიი-
ღო 431 ხმის უმეტროსობით წინააღ-
მდე 981 ხმა მოავრობისაგან მიღებუ-
ლი წინააღმდეგ, ჩვეულებრივი გადა-
სვლა მოიკრა საქმეებში.

დღი მოავრობი ალექსი ალექსანდ-
რეს ქე პეტრეპურეს ვაგხანდა. ჩა-
მოვლი და დღი მოავრობი ნიკოლოზ
ნიკოლოზის ძე და კრისის გზის სად-
გურეზ მიგვება ორი ოფიცერი პრე-
სტიტე ფორის სახელით.

ხბაპოლის. პარკამ აუწყა ელ-
ჩებს, რომ უცე შემოდებულ იქ-
ნა რეპორტის შემდგენს ვილითი-
ტეტში: ლარკინებისში, პეტრო-
ლისში, მამურეთისში და აზი-
ნისში, მოავრობის განცხადებუ-
საგან სანან, რომ სხენებულ ვი-
ლითიტებში ჯანდარბების შესახებ
ნაწილი წინააღმდეგ კრისტიანებისაგან,
პეტრის ასაღებდა დანწილ იქნებინ-
და მოავრობის მოხელენი, ხოლო
სოფლის ყარაფრებელ დანწილნიან
თითონ სოფლებისაგან არჩეული
პარტი.

პელაგონი. უსკუდნად ირეწვი-
ან, რომ ოსმალის მთავრობას მიუ-
ხადა განხილვებულ განხილვებულ
მეგობრობის წიგნისა და მკვიდრი
დღის საჩივარი, რომელშიაც იგი ამ-
ბობს, რომ წმინდა მოწამულ
იქნა თავის მეტოქეებისაგან სახერ-
მნილიდამა.

ვაზიშვილი. იმ ეპისკოპოსში,
რომელიც პრეზიდენტს მიმართა
დღეს კონგრესს, მოხსენებულა საშ-
ხრეთის საქმე და სხვათა შორის ნა-
თქამია, მიღებულ იქნა უპროვოკა-
რი ლონსძიგება, რომ ოსმალეთისა-
გან შესრულებულ ყოფილიყო ყვე-
ლა ის ცვლილებანი, რომელნიც აწე-
რიეს მთავრობამ მოიხილეთ, კლი-
რისად მთავრობა, რომ აწინდელ
მდგომარეობა ოსმალეთში დღისან
ვირ გასტანსა, რადან XIX საუ-
კუნის დამლევი ყოფილა შეუ-
ღებელი ოსეთი ძალბომბების სომ-
ხებზე, რომელიც შეტარებულა
მიუღს საქრისტიანოსა. აწინდელ
განვიხილეთა შორის შეუღებულა
კუბის ვეპაზონი ვიქნა მართე-
ბულ მეომრა მხარეთი. შემდეგ პრე-
ზიდენტ თანაგრძობით იხსენიეს
ინსანელთა მდგომარეობას. ვენე-
ციულის შესახებ კონგრესმ ამბობს,
დაწამებულელი ვირომ ვენსუელ-
ის საქმე განვიგებოთ ვაგაგდებოთ.
ტარიფების შესახებ პრეზიდენტი
ამბობს, რომ როგორც ვაშელ იყო
ქმ დარჩეს ტარიფები. ბოლოს
კლირისად დასძინეს, რომ უჯრბე-
ლია მოავრობამ თავი დანებოს ფე-
ლის სანაყო წითის წარმოებოლს და
დასკრებოლს იმ ფულს რომელიც ოფი-
ციონ ხალხსა იყისა სახელმწიფო
ხარჯის გასასტუმრებლად.

ჰანი. სანბინების ვადაუწყებ-
ლა ესაღებ ნახსიხი ფულის ვასტე-
მრება სასაბურთო თანხად, ხოლო
ეგ უპარალი თვალთმაქცობა, რად-
ეგ 431 ხმა მოავრობისათვის დანდ-
ნული თანხები გუკურნად დასდებ-
და 1897 წლის ბიუჯეტს და ინგაზრ-
სეცე განმარტება დანაწილის თანხები
და ნიხა ურწილად იძიებულენი
იქნებინა ისარგებლონ სკოლის
სესხით.

ახალი აგაპი

აგაპი. აგაპი გრების ხელახლად
დასმუნს. ამ თვის ათში კარგიდელ
თა სააღმებულის ამბავისაგან შუა-
მავლის საზოგადო კრება იყო და-
ინწილ სათავდასნაწიყო თვტარი-
ში, მაგარ, ჩვეულებრივ, ოკოიდ
კაცის მეტი არ მიხელოყო. საკვი-
რად არიან, უფლო, საქმენი შეწ-
ვი და სავადებო არიან ქართვითა
საზოგადო საქმენიც, რათა დიდი
საუბრობა არ არს, არამედ, ერთი
თქითივე შეწყვეტულა შეკრებიანი
საქმის საერთოსა ზედა!

რადგან ზეისხენელი კრება ამ
შესვლა, დროებითა ვაგხანდა ხელ-
ახლად დანიშნა პურატორმა სსს-
ტურში საერთო კრებას, კვირისა
ფეს, 1 ქრისტეშობისთვის. ამ დღეს
ყო, იმდელი სულაც არ დასრულა,
ჩვენი გულ-გაილი საზოგადოება...
რადგან, ამდენიც უნდა დასრულ-
სკება მარცხ კარგარი იქნება. რაც
ამ ოცი წლის წინად ჩვეულება არ-
სებობდა ჩვენში ყოველ კრების
შესახებ, იგივე და თითქმის ვარსი-
ცადღეს. ამა ისეთი კრება ყოფილიყო,
რომ აზილი ვაგაბების იმედი ჰქო-
ნოდათ ჩვენს ვე-ბატონებს დარა-
ზი უცვლად ა იქნებოდა ხალხისაგან.
გამომდგომადენად კანდიდატები, ასი-
სტეტები, ორატორები, პარტიანე-
ბი და სხვა ვაგვალზე უმრავლეს-
ები“ და შეიკრებოდა ბრძოლა და
ქვან-წყებდა ვაწიროდ ლუქვის მო-
საზებლად. საწუხარო კია, მაგარი
მართალი.

**პურის უფრავისა და სა-
მეგრე ტოლასი.** ყველას მოე-
სენება, რომ პურის ჩვენი არსებობა
ერთი უმავარესი სახარია ადამიანის
სასულელებულით, მაგარი დაბე ჩვენი
ქალბის ბედსა ტოლისის მეტრე-
ნი იც ვაგამანდნა და ემთხ, რომ
დარავრის შინა ეჭვი (ან კი არის
უნდა ვინაიღიქვი.) და სახველ
პურის ექსპორტი. შეიძლება ვაგვ-
ფის აწევა იყოს მიწის ასეთის უფრ-
ავის პურის სტობისა, მაგარი ამ
მავალითიგარა დაფასებულთ არა-
დენსამე ფურჩეებს მთა წინადში,
რომელიც იმეთ პურს აცხობენ,
რომ დად-კაცის მთერი ძალღებ-
სიყო ამ ავარებენ და პურს,
თითრე ადამიანი ძვილად ვაგაურე-
ბა ამ კოშმა და ზუტერი პურს.

საქორა და ფრადე საქორა ამ
საქორა-ბორტორა ვაგვრებინა ყურად-
ღების მიტევი, ვისავაყე ვერა არს.

საუერთოთის დასწავლის სა-
წიგადეობა. ტოლისის ქალაქი თეთი
მძარეველობის ექვემდებარება შერა
პათა საუერთოთის დასწავლის საზო-
გადოება, რომელიც დაარსებულია
ამ რვა წლის წინად. საზოგადოებას
არავითარი ძირის თანხა არა ჰქონდა
საქობის საწყისისაგან. მხოლოდ
სამუკა დღედაც ათავებულ 50,000
მანათით, რომ საზოგადოების გა-
რანლ ადღენდა, უცუთო მას ვა-
წირობებდა დაწავრა საბლის პატ-
რონების ვასტუმრება. მიუხედავად
ასეთის მეტრე თავღებობისა, საზო-
გადოებამ რვა წლის განმავლობაში
წინააღმდეგ წაყვანა თავისი საქმე-
ები ასე რომ დღეს დაზღვეული აქვს
შეზავებულ უცე 11 მილიონ მანათ-
ზედ მიმეტეულის ფისისა. წილორი
ნაღდი შარავლით აღებებულა 15,000
მანათს, შარავლის და ხარჯის ვარ-
და, და საუერთო თანხა საზოგადო-
ების შეადგენს 75,000 მანათამდე.

ამ საბით ქა დღესუფიანობა მკვიდრ
წინააღმდეგ დღის დღეს, ხოლო მის
წინავე წარმადობა საიდა უფლის
გარეგობება, რომ საზოგადოა ფული
ქალაქის მარტო 50,000 მანათით.
მთაშინ სამუშაო დადგარის თანხა
100,000 მანათამდე აწეონ და კო-
დენს ვაგხანდა შესავალი თხზენ
ფრენსა საბინისტიში, მაგარი ამ
მომდ ვერა პასტორ არა მოსულია-
რება და საქმეზე მიღის პეტრეპო-
რის წვერი საზოგადოების მძარევე-
ლობისა ბანი მარკოზოვი პასტორ
დასაქმებულად. ეს უფლებაც რომ
მოსაქმრებ ქალაქ, მაშინ შემოსავლი
საზოგადოებისა ერთი ორად ნი-
ტებს, რადან ქალაქის ურწვი ქარ-
ბათა ფისი თითქმის 40 მილიონია.

**ახალი პუღევანისკარა-
ბა** გულოვან-წილის ქარხანის
გამოფრავნია ჩვენი საზოგადო-
საზოგადოებისათვის ორი ვიხის სა-
კურებულ მანქანა-პუღევანისკარა-
ბის. ეს მანქანები საზოგადოებამ უნ-
და ვაოსტოვებ ქალაქ, მაშინ შემოსავლი
ფილისს აუზობებს, მაშინ ამ მანქანებს
დახარჯეს ვასსილებო, რადან ამ
ახალი პუღევანისკარობის ვაგვირა-
რებისათვის 2-4 მან. ფასებულია.

მამა ვადაურის თხოვნა.
შაშაიხის სამების ეკლესიის მფლს
დასწავრა. ციკლოვარი საზო-
გადოების საზოგადოებას, შეტარე-
ბინის, შეიძლება თუ არა ამ საზო-
გადოების დახმარებით მან დასაბარ-
ებოდათ სამების, შაშაიხის და
ვარკობილ და რა ფასთა. 2. ციკლო-
ვარი იწერება, რომ მის საწყისს
სურის უწყობის თავის ვინებებს,
ხოლო ის კი არ იყიან, როგორც
მოეხიბონ ეს წმინდა. იმედი
გაუტეს, საწორეუ საზოგადოება
იონღენს რანეს და რითაც შეიძ-
ლებს დახმარება ხრენებულ პირთ.

**საბიჭების, შაშაიხის და ვა-
გარანის ფასმა** ამ ბოლო დროს შე-
საწმენდელ იმბაც და შესაძლია, რომ
საზოგადოებისათვის უფრო გაძიროდეს.
ამბო მსაწორეუ საზოგადოებამ
ყველად დაინახა კიდევ რუსეთიდან
ეს მასალები, რომელიც სკოლებში
არიან ვიხის ობის და ნიქისის წი-
ნააღმდეგ სახმარებულად. შაშაიხი
და ვაგარან საზოგადოებამ სულ
800 ფუთი დაინახა.

**ვაგვანისა გუგუნიტორის
კრება ტოლასის, როგორც ამ-
ბობეს, მოსაღებს დეკემბრის 7-სა.** ამ
კრებაზე დასწავრებიან ვაგვანის ყვე-
ლა გუგუნიტორის უფროსები.

შაშისა ეკა ვაგვანისაგან ვა-
დაგვასათვის. ფოსტა-ტელეგრაფის
უმათავის მძარეველობის უფროსი
ამ დღესუფიანობა ვაგვანის ოფიცერ-
ტელეგრაფის ყველა დაწესებულე-
ში, რომ დღესუფიანობა ვაგვანისათვის

პასუხის გზაში მივყვინან არა მარტო დამალი ხარისხის მოხელენი, რომენიც ასე თუ ისე მონაწილეობას აღწეულნი უკნესი მიზნებისა და გავაზრების, ანაგრედ იხილიეს ქაშახის ავტონ, რომელსაც მხარეთის ეურის გუნება და წაღმარებულობა.

••• **ავსტრიას ამჟებარებას მიახლოებენ** უკანადაც, რუსულ ენაზედ სწერია, რომ ავსტრიის იმპერატორი ამ ცოტას ხანში აპირებს პეტროპოლის მიმართებას და ამის გამო პეტროპოლისში 2333 უსტრალიან მხარეებს იმპერატორ ფრანკისთვის მისაღებად.

••• **ქალქის დამაბრუნებელი** სესხად ქალქის ვიცი წარადგინეს გრანდს სხვა-სხვა საოჯახო ნივთი, რადგან ყოფილ ქალქს დღე საჩუქრებს იღებენ ამისთანა სესხებზე, ამიტომ ქალქის ლომბარდის მივადე ქალიშვილი მარია და ლომბარდი უფულისობის გამო ძივსი აქციაყოფილს მეთავილ ნაწილს გუკუთვრებულ ხაზისს, ხოლო ვიცი ახლდეს ფულს, იმასაც ძივსი გულდას მეთავილ ნაწილს ნივთის ღირებულობისა. ასეთმა ღრმადანაც აიძულა დარეგულირება მიწისმართან ქალქის თეთი-მარცხველი-მისთვის თხოვნით, რომ ქალქის ნივთის რაიმე ღირებულება აღმოუჩინოს სასაჩხარე ლომბარდს და შეძლებდეს გაუთვრებულ ხაზის დაქცევა-ყოფილს. სხვათა შორის, დარეგულირების სთხოვის, რომ ქალქისა აიღოს ნება ახალის დარეგულირების სესხის და მანამდე კი როგორმე მიუხედავროს და გარდასცეს ლომბარდს 20,000 მანათი განკარგების კასილად 6% სარგებელი. განკარგებად განიხილა ეს თხოვნა დარეგულირებისა და დადგინა ახალი სესხი ობლიგაციის სახით, რომლის ქალქის მთავრობისა მან, როდესაც გამოაჩუქდეს დანაწილ თვის საქართველოს, ხოლო 20,000 მანათი გარდასცეს ლომბარდს და შეუდგინა, რომელს შემოუწარება სესხსაველია მოქალაქეთი პირობით, რომ სარგებელი ამ ფულისა რეგულირდეს ღირბი შეგირდების ქალქის სასარგებლოებისა. განკარგვის აზრს განიხილეს საქმე ამ მოკლ ხანებში.

••• **დრეკუნის პოლკის თხოვნა**. ამის წინა ქალქის საქმეში დადგინა, რომ წყალზე ყველისთვის ერთი ფანი იყოსო, ე. ი. კანკაზედ ხუთი გინალი, ვისაც სახლში აქვს ქალქის დროელი. ამ დღეებში დარეგულირების პოლკმა მიმართა ქალქის განგრობის თხოვნით, რომ მის ძივლზედ ბევრი სარგებელი წყალი, როგორც ჯარისთვის, აგრეთვე მის ცხენებისათვის და ამიტომ ამ შეუძლებანი იწოდეს ფულის გადახდა. განკარგებად განიხილა ეს თხოვნა და გადასწყვიტა: რადგან ხანგრძლივად

ქალქის აკლდება 1-ზე წყალი და ვერ გამოყოფილეს ტყულისში მხოვარებას საქართველოს, ამიტომ ამჟებარებულს ვაქივად რვა ვერცხრ წყალი იმ პირობით, რომ ზაფხულში, როდესაც დლი მიზანბრუნებად წყალზედ, პოლკმა თვისი ცხენები ატაროს მუკურებულ და იქ ასევე წყალი. უკანადაც ამ პირობის ამ მიზნებს დარეგულირების პოლკი, მაშინ განკარგება ვერ იტარებს წყალის მიკებას ამ პოლკის ყველა საქართველოსათვის. ძივსი და მინიკე ამ გარდაღებულ მიზნებს განკარგებისს მხოლოდ მაშინ უკნებება ძალია, უკეთეს საქმე შეიქცინებებს მის.

••• **ფოთი**: ბაგრის თვე გაიღოს, რაც უფროსი შვილის ქვის ვაჭარნი გულზე ხელ-დაკრფილები იხსნენ, რადგან ინგლისის გემების უზომოდ ასწიეს პარკის გადაცემის ფასები. წინადაც ერთი ფოთი შვილქვის ცხენად ზღვა 9 მილიონი*) ღირდა, ცხენი კი 26 მილიონამდე აღდა. ამის გამო არავითარი ღირსებობა ამ იურა შვილქვის თუხარბოდ იქცაქნა. ხოლო როცა გემების პატარაება დაინახეს, რომ ამ განკარგებულს ფოთის საქმე არ ირგებოდა და თეთრობდა ინგლისებდნენ, 26 მილიონად ერთბაშად ჩამოჭრეს 14 მილიონზედ ფულის დაღებება მაშინათვე სიციხეველი და მომართა გამოიწვიო. მოგვიერთა ფოთის ბერძენი მთავრობის გემებს, მაგრამ საუბრებელსა მათარი დადგინდა და ზედ უკლდ ამინდები დაერთო, რის გამო გემები ზღვა იძებრებინ. ზღვაში საწინდელი ღელვა ატარა სამი ვერა, ვერები ჩვენს უზღურს ვარსკვლავზედ შობილ ნათესავებს ახლოს არ უღებდნენ. ვაჭრები ცხვირ-ჩამოშვებულნი დედინ და იმით ინუჯდებენ თავს, რომ საცაა ჩინეთი ქალქის მოურავის ნ. ი. ნიკოლაის გეგდენდობით ერება ვეგველსის, რამეთუ ყველანი, დღით თუ პატარა, ფოთლებით თუ უცხოთ სულ მისი ღირსნი რიან, როდის მოახერხებს ბანი ნიკოლაი ფოთის ნათესავდურის საქმის დღეზედ წამოუყენებს და როდის დადგება ის სანატორი დრო, როცა ვაგიფეთ, რომ ნათესავდურის ასაშენებლად თანხა მოიძებნა (ობლიგაციების გამოშვებით) და მეშობისა დავინახეთ ფოთის ნათესავდურის შესაქმნელი. ფოთლებს სურათი და დარწმუნებულნი თუ არიან, რომ ბანი ნიკოლაი ასე თუ ისე დროისით და ყოვლილად დამთავრებს ამ საქართველო საქმეს და განიარაღებს ყოველ დამამარჯობელ მიუხედავად, როგორც აქამდინაც გაუმარჯვინა ბევრჯელ საზოგადო საქმეში.

••• **შუშის სამეფოს ტყულისში** ყველანი უფიციან და არიან კი არ

იციიანეს, თუ სადგან წარმოსდგენეს სიძივი. განსაჯებრებით ძვირად დახსნილი შუშა, რომელსაც ვაჭარის ახლის მყიდინა. დახსნილი შუშა ერთი სათენი სამი თუხან ნახევარ და ხუთ მიწამდეც აღის ხილდეს. მიუხედავად იმის, რომ თითოთი შუშა გადართად სოფლებში, რისინს გზით მართანა ტყულისში დღე-ბაღი ფული აღება და ამ წარმოადგენენ ტყულისში ჩამოჭრებელი შუშის გადატანა ვაჭარებელ ქალქის შუშაველში ღირს ერთი სათენი 7-8 მანათი. საოჯახო სწორედ ასეთი უზომო ფასი გადატანისთვის, მაგრამ ვერც მწვეუარების გაყავაძენენ; საქმე იმის, რომ იმ ადგილებში, სადაც შუშის საწყობებია ისეთი გავალი ტალახი და ტირობია, რომ არამც თუ დატვირთულ ფურცლებს, ანაგრედ ცარხლისც გუქარებდა უზოთიანთ ამისადე სწინებულ ტალახდნენ. ჩამოხარ ამ მიაქცევის ჩვენი ქალქის განკარგება ამ საქართველო საქმეს თავის ეურა ირანის იურა, განა ასე ძვირი იქნებდა ფურცლების ფასი. განა მათი ასე ბევრი დადგება, რომ ქალქისა მთელი მიკურწლოს ის ადგილები და რცთხელ და საშუალოდ თავიანთ აკადემიის ტყულისის მცხოვრებთ ვე მტრა ხარკზედ ზემოხსენებულნი ადგილი 500 სათენიც ძლივსად გამოვა და აღწერილს მიკურწლო ბეჭი-ბეჭი ას თუხანად აღდგეს მაშინ, იმის გარდა, რომ მცხოვრების სიკეთელ ჯიბის შეღავათი მიეცემა, თეთს ის ადგილზე გასუფრავდებოდა, ვაჭრებდებოდა. თუ ქალქის განკარგება მინიკე და მინიკე ვერ იტარებს ამ ხარკს, ჩვენის აზრით, თეთი შუშის გემებსა რომ იტარებდნენ გზებზედ ითხოვითაც სავითი და სასარგებლო იქნებოდა, რადგან, როგორც ყველანი ვეწევი, სიკეთეს ყველა გაუბრებს და იფიქრის კი უკნადაც. საყვინი რომ მიუღვედეს 4-5 მანათით ნაკლებად ადგებდეს, დღით შეღავათი იქნება მისთვის და უფრო გაბედეს შუშის ყიდვას.

••• **საბურთის განათავაზება**. (მთრ) აქვე: ჩვენის გზა) 21 ნოემბერს, ჩვენს სადგურზედ კინავედ უღებდნენ არ დეტრიალდა. ის საქმე როგორც იყო, მაქონდა მომავალ მგზავრების მატარებელს საბურთის პოლოტორმა-ვე მიმოდეს სამი თვე, რომელიც ტყულისში მიიღიდნენ. სწორედ იმ დროს, როცა მატარებელი სადგურს უახლოვდებოდა, ერთი ზემოდ სწინებულ ქალაქათანი უცხოველ ვაჭრები და გახრდნენ იმ ღირსებებზე, სადაც მატარებელი უნდა დამდგარიყო. ყველანი შეტრანდნენ და არ იცოდნენ რა ერება, მაგრამ ამ დროს უცხად გადავირდა რისინს ზღის მოკრივი ავტრე ბანი ბედიობი, მოქი-

და ქალს ხელი და უკლდობდა ქალი მომწივრებისა და ღირსი სიკეთის გადაყვინა, მაგრამ საუბრელოდ ქალი არ დანდა, შეეძინა ბიძოლი და ამისთანა ორბეჭედი მისი ღირსებზედ, ხოლო მატარებელი სწრაფად უახლოვდებოდა სადგურს. ამ სურათის მატარებელი შეტრანს წივილი-კივილი, მაგრამ მწვეუარული არანაგრედ გამოჩნდა. იცავს ბანის ბედიობი მოკრივისა ყოველი მალეოდ და ძლივ ბედიობია, როგორც იქნება, ქალი მომწივრა ღირსდაც და თეთრობდა ვაჭარს. გემაშინეს, რა თუხან, უნდა, სულაც არ შეეძინებოდა ღირსებებზედ წყვეტილი ქალი და კარგი, რადგან ვერც მოიფრებოდა, რომ სადგურის პირდაპირ ვინმე ღირსებებზედ გახრდებოდა. ასე იყო თუ რა, საბედნიეროდ ყოველივე ვაჭრები გათვალა 26 ბედიობის გამწვეულობის და მანკანწივრის წყალობით.

••• **ბათუმის** 21 ნოემბერს მოვაქვს ზაქარია ზუბინიძე მივიღო ქალქი ვარეთ ყრამან ზენადისთან. შუა გზას რომ მიიღო, წინ გადავლახა ორი მოხალისე და შეწყვიტა: ვაჭრებდნენ შე მსურველი, შუის ის ბეჭი არ მხარდებდა, დღეწივდნენ რომ გემაშავგო, დღეს უნდა გამოვასხოო შუთი სოფლისა* და ამგე ვეწევი, თუჩი, დანაც ამოიღო ზაქარიაის დასაქვადე მგზავნა და უკანსწინადაც მათთან ამოიღო და მათს შესწავლინებოდა მატრნი დასცლა. სწორედ ამ დროს მთრეკ იმისაღობა უკრე დაქვარა ზუბინიძეს პირი სახეში და ცხვირი ძვილიან დღევა. ზუბინიძეს თავიარუ დაქვარა; ამისთანა იმისა ვეწევი გადაცვიდნენ. ზუბინიძე ვერც ერთს მათგანს ვერ იცნოს.

••• **ქ. სენდია**. 9 ნოემბერს ჩვენს სთოსად და ყველანი საზამთროდ დავგვეცურა და სინდიალი ქუჩებზე ხომ ნუღობას გავიხიბათ. ქუჩებზე გავალი ტირობენ და და განსაჯებრებით ერთი ხან, რომლის გავლას ვერცან ასაღებად, მტრის მტრად კოშუბებოლა; ვერც ფეხით მიმავალი და ვერც უფროთ ვიღობის კაც დღე ასე არ ვარა, რომ ერთიერთი უფრები, ამ უფრებში არ ჩაიღვეწის ამ გზაზე. ეს გახლავთ ნუკრანდნად ჩამოსავალი გზა ბითარის დღეწის წინ. სასურველია, ამ გზას დროისით უფრებდნენ მიეცეს ქალქის ახალი გაქვარებისაგან.

ჩვენი ქალქის თეთი მმართველობის წარმომადგენელი მთავრობამ 2333 დამატკალი და შეუდგა თვის მოვალეობის აღსრულებას; როგორც და რა ნაწილი შეტარებულენ თეთრობის მამიკე საქმეს, არ ვიცით; ჯერ-ჯერობით ახლები ძივლებს ანგარიშის სთხოვნი, და როგორც ანგარიშის საზარებს ძველი მმართველობის ახლის, ამის დღე და ემი გვიკვეწნეს.

*) მილიონი უფრის 46—54 კ.

